

Triple^c model

”Doe mij maar een gewoon leven”

Het Relationeel Competentiemodel Triple^c is binnen ASVZ niet meer weg te denken in de omgang met cliënten die intensieve begeleiding vragen. Daarnaast wordt het Triple^c model ook steeds vaker door andere zorgorganisaties in Nederland gebruikt. Voor degenen die het nog niet wisten, het Triple^c model is binnen ASVZ ontwikkeld door Hans van Wouwe en Dick van de Weerd.

Tekst: Lucy Simons, Hans van Wouwe & Dick van de Weerd

Wat houdt het het Triple^c model in

Het relationeel competentiemodel Triple^c is een orthopedagogisch behandelmodel bestaande uit visie en methodiek voor de begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking en gedrags- of psychische problemen.

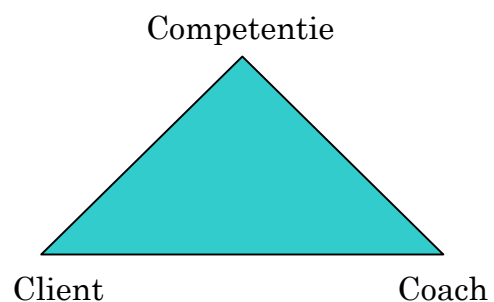
De drie C's van Triple C staan voor Cliënt, Coach en Competentie.

Uitgangspunt van het model is dat ons gedrag, dus ook dat van onze cliënten, sterk bepaald wordt door de omstandigheden waarin wij leven.

Vanuit deze optiek nodigt een normale, menswaardige omgeving uit tot normaal menselijk gedrag. Het model richt zich dan ook op het herstel van het gewone leven.

De belangrijkste pijlers van het model zijn:

1. het bieden van een onvoorwaardelijke ondersteuningsrelatie
2. het hebben van een betekenisvolle daginvulling
3. het accent ligt niet op het problematische gedrag

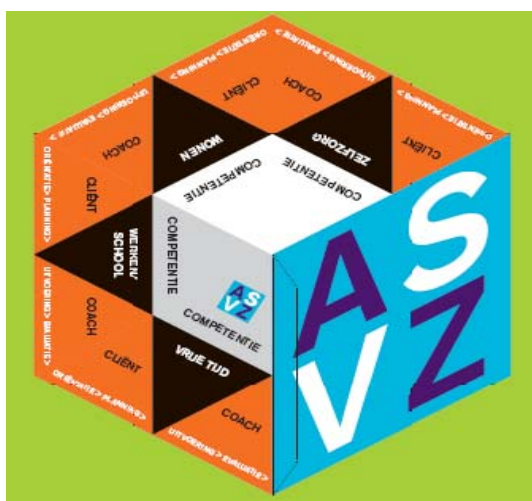

Een andere invalshoek bij stress en probleemgedrag

Mensen die intensieve begeleiding vragen ervaren door hun beperking vaak veel stress en kunnen bovendien minder goed omgaan met stressgevoelens. Stress uit zich dan vaak in problematisch gedrag. Deze cliënten hebben een omgeving nodig die houvast biedt en hen niet afwijst in tijden van stress.

Het Relationeel Competentie model Triple^c sluit dan ook aan op deze ondersteuningsbehoefte.

Het model kiest namelijk voor een invalshoek die houvast biedt door een betrouwbare relatie van de begeleider (coach) met de cliënt en door een betrouwbare daginvulling met zinvolle en betekenisvolle activiteiten (werken aan competenties).

De focus ligt in de begeleiding niet op het controleren, beheersen of managen van het problematische gedrag, maar juist op het werken aan het herstel van het gewone leven, ook op momenten van stress en agressie.

De Triple^c Supportpiramide

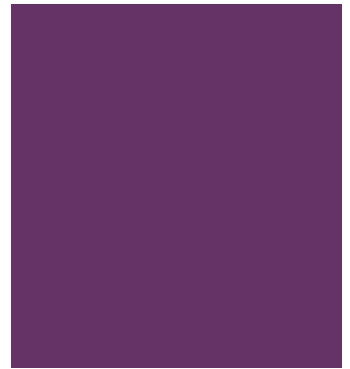
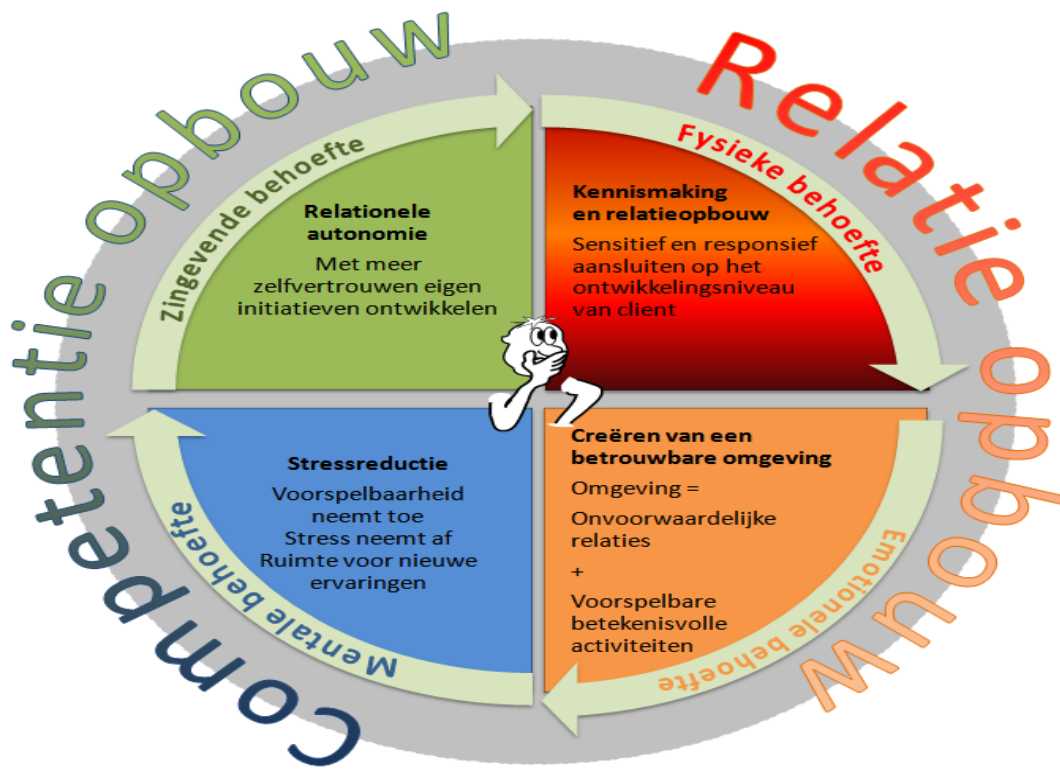
Om het gewone leven van

cliënten vorm te geven stoelt het Triple^c model op vier competentiegebieden:

- Zelfzorg
- Wonen
- Werk / Scholing
- Vrije tijd.

De vier competentiegebieden vormen samen een piramide. Dit wordt de Triple^c Supportpiramide genoemd.

Deze piramide bestaat uit de vier competentiegebieden van waaruit het herstel van het gewone leven start. Elke zijde van de piramide vertegenwoordigt een competentiegebied

+

Succeservaringen?

Intensieve samenwerking realiseren

Om het gewone leven te herstellen dient de cliënt houvast te ervaren aan de coach (begeleider) in combinatie met zinvolle activiteiten. Alle competentiegebieden dienen daarom gevuld te zijn.

- Hoe minder vulling van deze gebieden des te groter is de kans op loze momenten en een verschaald leven waarin houvast aan relaties en activiteiten ontbreken -

Om succeservaringen te realiseren is er intensieve samenwerking tussen cliënt en coach binnen elk competentiegebied. Als het kan voert de cliënt de activiteit bijna zelfstandig uit, maar voelt hij wel de ondersteuning en nabijheid van de coach.

Het kan ook gebeuren dat de coach de activiteit vrijwel geheel voor zijn rekening neemt, maar dat de cliënt er evenzeer mee bezig is door erbij en erop betrokken te zijn.

Zo vult de begeleider voortdurend aan bij wat de cliënt kan en aankan en zorgt dat de activiteit voor de cliënt tot succeservaring leidt.

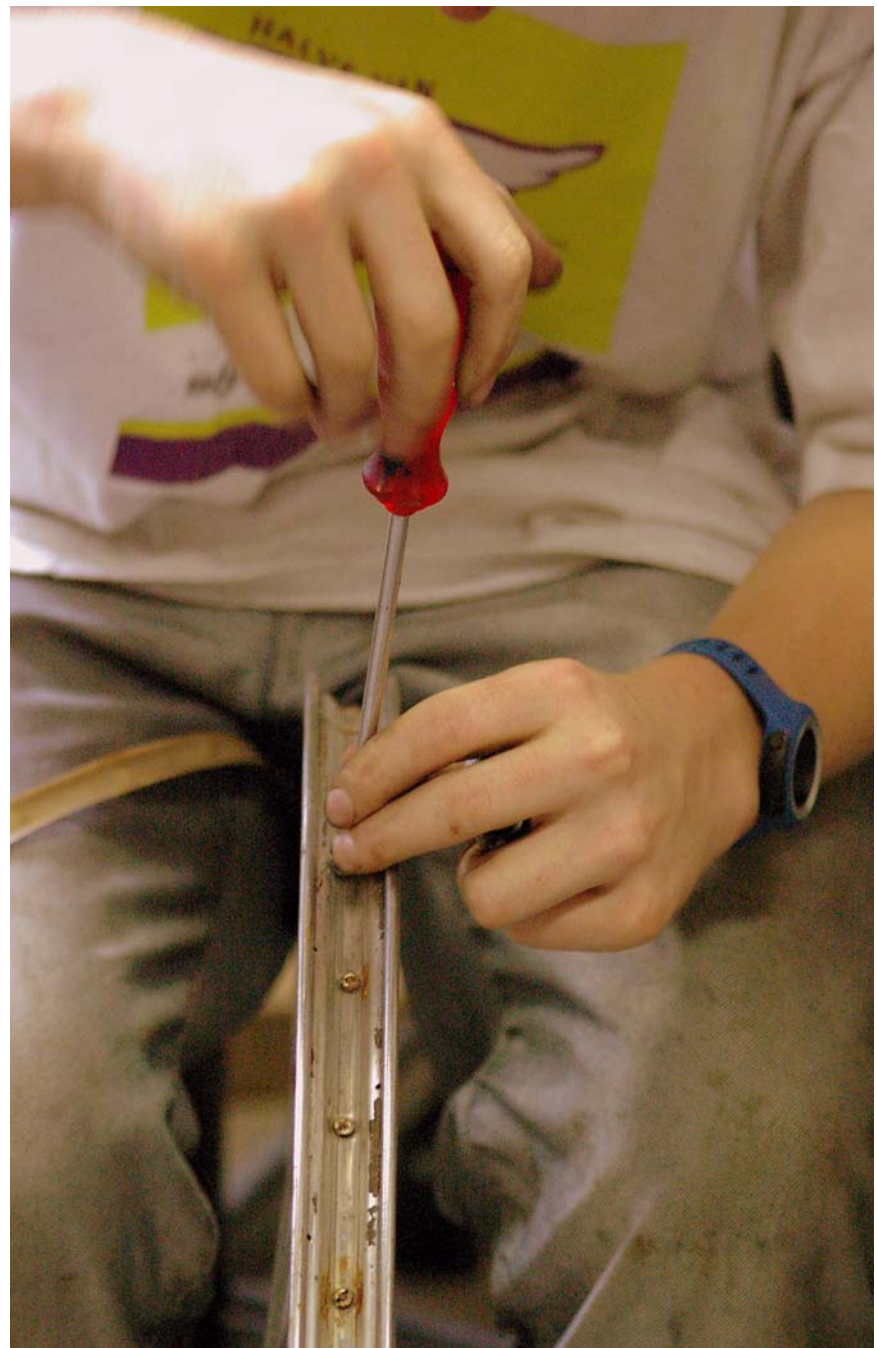
Steeds is er gezamenlijkheid en onvoorwaardelijke ondersteuning van de coach voor de cliënt. Zo heeft de cliënt houvast aan zowel de relatie als aan de activiteit binnen het competentiegebied.

Blijf betrouwbaar

Een belangrijke voorwaarde in de uitvoering van het Triple^c model is dat leidinggevenden en behandelaars betrouwbaar blijven door vast te houden aan de onderliggende visie en uitgangspunten. Vaak is het in de begeleiding niet zo moeilijk daar aan vast te houden als zich geen probleemgedrag voordoet. Om onvoorwaardelijk en betrouwbaar te blijven voor cliënten wordt vanuit het Relationeel Competentiemodel Triple^c de relatie in stand gehouden, ook als het minder vanzelfsprekend wordt, dus ook als de cliënt zich afwijkend, storend en/of agressief gedraagt. Voor deze invalshoek is het belangrijk dat iedereen die betrokken is bij de behandeling van cliënten het problematische gedrag ziet als symptoom, het topje van de ijsberg. Vaak blijkt dat wanneer alleen het problematische gedrag wordt bestreden door als-dan-afspraken, medicatie, vrijheidsbeperkingen, straf en één-op-één-begeleiding, er vervolgens andere gedragsproblemen voor in de plaats komen.

Begeleiders

Onmisbare schakels in de uitvoering

Begeleiders zijn in de uitvoering van het Triple^o model prominente en onmisbare schakels als het gaat om de onvoorwaardelijke steun van de begeleider (coach) aan de cliënt, ondanks het probleemgedrag.

Dat blijkt in de dagelijkse praktijk gemakkelijker gezegd dan gedaan, want deze cliënten roepen namelijk met hun verbale of fysieke agressie eerder afwijzende dan uitnodigende reacties op. Het opbouwen van een betrouwbare relatie met cliënten in combinatie met zinvolle activiteiten is dan ook een echte topprestatie van begeleiders. Dit houdt in dat begeleiders over veelzijdige competenties dienen te beschikken.

Naast de confrontatie met heftige emoties van cliënten betekent het meestal ook een confrontatie met eigen emoties in vaak stressvolle situaties. In de uitvoering van het Triple^o model slaan begeleiders voor hun gevoel vaak een tegen-natuurlijke weg in doordat de relatie en het contact met de cliënt gehandhaafd blijft ook als er zich probleemgedrag voordoet. Begeleiders (coaches) worden dan ook door hun teamleider en orthopedagoog gecoacht om hun talenten zo goed mogelijk in te zetten. Begeleiders worden gecoacht op de competenties zelfreflectie, sensitiviteit, aanpassingsvermogen en lef om achter de boodschap van het probleemgedrag te leren kijken.

Vaak is die boodschap van cliënten een noodkreet als laat mij niet alleen, bied mij nabijheid, geef mij duidelijkheid en houvast. Door deze soms moeilijk verstaanbare boodschap te leren zien als fundamentele behoefte van de mens en dus ook van onze cliënten vormt het Triple^o model geen belasting maar een natuurlijk antwoord.

Het is een antwoord waarin juist bij deze cliënten niet de nadruk wordt gelegd op het probleemgedrag maar op het in stand houden van de ondersteuningsrelatie in combinatie met een betekenisvolle daginvulling.

Ineffectieve actie-reactie patronen doorbreken

Pro-actief duidelijkheid scheppen door de dagelijkse activiteiten, ritmes en gewoontes van cliënten te benutten als handvat voor de begeleiding.

Het Triple ^c model beoogt binnen de behandeling van cliënten vanuit een relationele en competentiegerichte benadering de ineffectieve actie-reactie-patronen bij problematisch gedrag te doorbreken. Een individueel intensief dagprogramma, waarin de ritmes van de client beschreven staan, is dan ook een belangrijk onderdeel van de Triple ^c methodiek.

De activiteiten die worden aangeboden sluiten aan op het ontwikkelingsniveau en passen bij de talenten en competenties van cliënten.

Deze afstemming zorgt voor meer houvast plezier en minder stress. Dit bevordert het zelfvertrouwen en kan resulteren in vermindering van probleemgedrag. Door het creëren van een gevuld dagelijks leven proberen we zo min mogelijk in de valkuil te stappen van reactief het (fysieke) problematische gedrag bekrachtigen door duidelijkheid te bieden als dit gedrag zich voordoet.

Het Triple ^c model richt zich op pro-actief duidelijkheid scheppen door de dagelijkse activiteiten en ritmes van cliënten te benutten als handvat voor de begeleiding.

Cliënten hebben er, mede gezien hun verleden, baat bij dat er niet te nadrukkelijk stil wordt gestaan bij de (ongewenste) verstoring, maar dat zij zo snel mogelijk weer op het spoor gezet worden van de (gewenste) activiteit.

Vanuit het Triple ^c model wordt betekenis gecreeerd door:

- Zorg te dragen voor persoonlijke verzorging en hygiëne.
- Zorg te dragen voor de woonomgeving: o.a. boodschappen doen, de was doen, kamer op ruimen, tuinieren, etc.
- Vijf dagen per week samen zinvol werk te doen en/of scholing te volgen.
- Vrije tijd in te vullen met sportieve en creatieve activiteiten.

Triple^c

Relationeel Competentiemodel

©Maart 2011

Walter van Hees	- wvhees@asvz.nl
Caroline Snell	- csnell@asvz.nl
Dick van de Weerd	- dvdweerd@asvz.nl
Hans van Wouwe	- hvwouwe@asvz.nl